

Број:
Деловодни број:
Датум:
Београд

ИЗВЕШТАЈ

о спроведеним јавним консултацијама о Нацрту методологије за спровођење „margin squeeze“ теста код утврђивања цена услуга или пакета услуга

На основу члана 37. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС”, број 35/23, у даљем тексту: Закон), Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) објављује Извештај о резултатима спроведених јавних консултација о Нацрту методологије за спровођење „margin squeeze“ теста код утврђивања цена услуга или пакета услуга (у даљем тексту: Нацрт методологије).

Изради Нацрта методологије приступило се како би се створили услови за контролу цена услуга везаних у пакете у Републици Србији и поуздано утврђивање да ли постоји ценовно истискивање профита од стране привредног субјекта са значајном тржишном снагом приликом везивања услуга.

У складу са чл. 36. и 37. Закона, Регулатор је спровео јавне консултације о Нацрту методологије у периоду од 5. априла до 20. маја 2024. године, како би све заинтересоване стране биле благовремено и правилно информисане о предложеним решењима, чиме би се омогућило да дају свој допринос даљем унапређењу предложених решења.

Текст Нацрта методологије објављен је на званичној веб презентацији Регулатора (https://www.ratel.rs/uploads/documents/empire_plugin/blob/660eaf1b9c362_Metodologija%20za%20sprovo%20C3%84%C2%91enje%20margin%20squeeze%20testa%20kod%20utvr%20C3%84%C2%91ivanja%20cena%20usluga%20ili%20paketa%20usluga.pdf), као и на потралу Е-консултације, а сва заинтересована лица била су у могућности да своја мишљења доставе писаним или електронским путем, као и путем портала Е-консултације.

Као резултат спроведених јавних консултација, Регулатору су доставили мишљења Предузеће за телекомуникације Телеком Србија акционарско друштво, Београд (у даљем тексту: Телеком Србија а.д.) и Serbia Broadband - Srpske kablovske mreže d.o.o. Beograd (у даљем тексту: SBB doo).

У наставку Регулатор даје одговоре на пристигла мишљења:

1. Телеком Србија:

Мишљење, предлог, примедба, коментар	Одговор Регулатора
1. Општи коментар	Коментар је размотрен и дато је појашњење како следи.
С обзиром да се у делу 1. Увод наводи да модели узимају податке од доминантног	„Margin squeeze“ тест (у даљем тексту: MS тест) се, у складу са релевантним

<p>оператора и од оператора корисника који нуди исту малопродајну услугу крајњем претплатнику, а ту малопродајну услугу пружа коришћењем veleпродајне услуге од доминантног оператора:</p> <p>Да ли је Методологија за маказе цена примењива на све операторе на тржишту који нуде услуге широкопојасног приступа у veleпродаји, а којима је у међувремену промењен ЗТС статус, али су и даље присутни на veleпродајном тржишту и имају стандардну понуду?</p>	<p>смерницама и препорукама примењује на привредне субјекте са значајном тржишном снагом (у даљем тексту: привредни субјекти са ЗТС). Према томе, методологија ће се примењивати на привредне субјекте који у тренутку отпочињања поступка за спровођење MS теста имају статус привредног субјекта са ЗТС.</p>
<p>2. Коментари у вези методолошке примене.</p> <p>Део 1. Увод</p> <p>За спровођење MS теста, на основу доступних услуга на veleпродајном тржишту, креирана су два модела који као основу користе различите начине приступа мрежи доминантног оператора:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Модел за тестирање малопродајних пакета услуга које се базирају на „bitstream access“ (BSA), односно услуге које се базирају на услугама широкопојасног приступа на veleпродајном нивоу, 2. Модел за тестирање малопродајних пакета услуга које се базирају на „local loop unbundling“ (LLU), односно услуге које се базирају на услугама рашчлањеног приступа локалној петљи. <p>Моделу су дизајнирани на начин да за обрачун узимају податке од доминантног оператора и податке од оператора корисника који нуди исту малопродајну услугу претплатнику, а пружање те малопродајне услуге врши се коришћењем veleпродајне услуге доминантног оператора.</p> <p>За који сет услуга се примењују дефинисани модели и у којим случајевима се примењује први односно други модел и који је критеријум за избор?</p>	<p>Коментар је размотрен и дато је појашњење како следи.</p> <p>У цитираном тексту је описано за који пакет (сет) услуга и у којим случајевима се примењују наведени модели, односно први модел (BSA) се користи за услуге које се базирају на услугама широкопојасног приступа на veleпродајном нивоу, док се други модел (LLU) користи за услуге које се базирају на услугама рашчлањеног приступа локалној петљи. У складу са претходно наведеним, критеријум за избор представља начин приступа мрежи доминантног привредног субјекта, односно начина на који се пружа услуга.</p>

<p>3. Део 2. Појам margin squeeze</p> <p>MS тест је алат којим се дефинише минимална разлика између малопродајне и veleprodajне цене.</p> <p>На који начин се ово практично спроводи и како се квантификује минимална разлика? Последњи пасус: Margin squeeze тест се може спроводити ex-ante, што значи пре почетка пружања нове услуге или новог пакета услуга који садржи услугу која припада релевантном тржишту од стране привредног субјекта са значајном тржишном снагом, или ex-post, односно након што уследи пријава којом се сугерише нарушавање делотворне тржишне конкуренције.</p> <p>Није прецизирано у којим случајевима би се спроводио тест, као ни која је периодичност (након спроведених анализа тржишта)?</p> <p>Додатно, није дефинисан ни рок у коме је потребно да се Рател изјасни о спроведеном ex-ante тесту (што може бити отежавајућа околност и довођење оператора, на кога се односи тест, у неравноправан положај).</p> <p>Такође, од изузетне важности је да модел буде доступан операторима (како ЗТС, тако и другим корисницима), које би интерно користили приликом планирања нових сервиса. Напомињемо да је исто пракса других Европских регулатора, јер је поштовање основних принципа транспарентности и кооперативности, предуслов за спровођење јасне регулативе.</p>	<p>Коментар је размотрен и дато је појашњење како следи.</p> <p>Процес утврђивања да ли постоји или не постоји истискивање марже је детаљно, по корацима, објашњен у оквиру поглавља 4. Нацрта методологије. Конкретно, квантификовање минималне разлике приказано је у одељку 4.8 у коме је приказана формула за MS тест, која се идентично се примењује у оквиру модела који је практични одраз методологије.</p> <p>У складу са Препоруком Европске комисије 2024/539/EУ од 6.2.2024. године о регулаторном подстицању гигабитне повезаности (у даљем тексту: Препорука 2024/539), MS тест се може спроводити пре увођења нове услуге или пакета услуга, када од привредног субјекта са ЗТС може да буде тражено да достави податке за спровођење теста и предложене цене пакета услуга, како би Регулатор ex-ante утврдио да ли постоји истискивање марже. Регулатор може и на сопствену иницијативу да спроведе MS тест, на пример у почетној фази примене мере којом се омогућава ценовна флексибилност за мреже врло високог капацитета, или као одговор на промене на тржишту које су резултат технолошког напретка.</p> <p>Што се тиче рока у којем Регулатор обавештава привредног субјекта са ЗТС о резултатима MS теста, указујемо да је Регулатор дужан да спроведе MS тест поштујући начело делотворности и економичности поступка, те ће у том смислу у сваком конкретном случају благовремено обавестити привредног субјекта са ЗТС о исходу MS теста.</p> <p>Регулатор је размотрио предлог да модел буде доступан привредним субјектима и узимајући у обзир праксу у земљама Европске уније, закључио да објављивање методологије као кровног документа за спровођење теста истискања марже, у коме су детаљно описани сви кораци који се спровode у моделу, обезбеђује адекватан</p>
---	--

	ниво транспарентности и правну сигурност у погледу примене MS модела.
<p>4. Део 3.1. Степен ефикасности привредног субјекта</p> <p>Препорука за коришћење РЕО приступа (разумно ефикасног оператора), отвара низ питања у вези доступности, поузданости и проверљивости података који би се прикупљали од оператора корисника. С обзиром да оператори корисници немају обавезу контроле цена и примену трошковног рачуноводства, те не подлежу активностима ревизије ангазоване од стране Ратела, а што је обавеза ЗТС оператора, те се не доприноси поверењу и објективности.</p> <p>Додатно, треба имати у виду да ЗТС оператори имају велике инвестиције и иновације у инфраструктуру што се подстиче моделом ЕЕО (једнако ефикасног оператора), што би оператори корисници такође требало да постигну.</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се прихвата.</p> <p>Текст Нацрта методологије у одељку 3.1. је измењен тако да је наведено да је за потребе овог модела одабран прилагођени ЕЕО приступ „...који подразумева поређење цене малопродајног пакета услуга доминантног привредног субјекта са ценом коју би једнако ефикасни привредни субјект корисник понудио претплатнику на малопродајном тржишту под истим условима као и доминантни привредни субјект. Дакле, прилагођени ЕЕО приступ подразумева прилагођавање трошкова доминантног привредног субјекта обиму и ефикасности привредног субјекта корисника, што је приступ адекватнији за домаће тржиште.“</p>
<p>5. Део 3.2 Трошковни стандард</p> <p>У складу са BEREC смерницама препоручени трошковни стандард за спровођење MS теста је базиран на LRIC+ моделу. Уколико за одређену услугу нису доступни подаци из LRIC модела, препорука је да се користи метод потпуно алоцираних трошкова (FAC - Fully Allocated Cost). У оквиру модела се користе следећи подаци:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. за регулисане veleпродајне трошкове користе се цене из стандардних понуда, 2. за остале veleпродајне трошкове мреже као и малопродајне, трошкове процеса продаје узимају се подаци од оператора корисника. <p>На који начин се прорачунава LRIC+ модел? Из угла спровођења MS теста, како се користе LRIC+ подаци а како остали, напред наведени подаци (за које категорије MS теста се користе једни односно други)?</p>	<p>Коментар је размотрен и дато је појашњење како следи.</p> <p>У оквиру BEREC смерница и Препоруке 2024/539, предност се даје LRIC+ трошковном стандарду. FAC модел ће се користити у само случајевима у којима нису доступни подаци из LRIC модела, што је прецизирано у одељку 3.2. Трошковни стандард.</p> <p>Приликом спровођења MS теста, привредном субјекту са ЗТС ће бити упућен захтев за доставом неопходних података за реализацију истог. Подаци обухватају малопродајне и veleпродајне трошкове привредног субјекта са ЗТС, као и друге податке који су неопходни за спровођење теста (нпр. <i>churn rate</i>, просечно трајање уговора, и слично).</p>

<p>У којим случајевима се користи FAS модел и да ли су то подаци од ЗТС оператора? Који су то остали велепродајни трошкови мреже који се узимају од оператора корисника?</p> <p>Потребно је дефинисати који трошкови/подаци се користе за појединачне категорије у оквиру MS теста.</p>	
<p>6. Део 4. Малопродајне услуге и пакети услуга</p> <p>Потребно је да се део код навођења различитих варијација малопродајних услуга допуни са свим типовима телевизије (тренутном формулацијом се сугерише да пакети који подлежу тесту маказа цена укључују само IPTV, док SBB у велепродаји такође нуди широкопојасни приступ). Део који се односи на телевизију допунити како следи: IPTV/кабловска телевизија/сателитску телевизију DTH.</p> <p>Из малопродајне цене коју привредни субјект корисник наплаћује претплатнику потребно је надокнадити:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Велепродајне трошкове приступа мрежи доминантног привредног субјекта, 2) Трошкове сопствене мреже/инфраструктуре привредног субјекта корисника, 3) Друге трошкове потребне за пружање услуге, 4) Трошкове малопродаје, 5) Трошак капитала, 6) „Разумну зараду“. <p>Да ли су наведене категорије трошка саставни део MS теста? Ако да, на који начин се исти прорачунавају и одређују за потребе самог MS тест (узимајући у обзир наведено у делу 3.2)?</p> <p>У документу се наводи да је разумна зарада на нивоу WACC стопе. С обзиром да Рател прорачунава WACC стопу за Телеком Србија, SBB и тржиште мобилне, поставља се питање који WACC ће се користити у моделима за тест маказа цена?</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се делимично прихвата.</p> <p>Ради генералног приступа у тексту Нацрта методологије термин IPTV је замењен термином „услуга дистрибуције медијског садржаја“, где је релевантно.</p> <p>У уводном делу четврте целине Нацрта методологије додат је и текст који гласи: „С обзиром да се у пакету са услугама за чије је пружање потребан BSA или LLU приступ могу наћи и услуге које се заснивају на техничким решењима за које није потребан BSA или LLU приступ, потребно је да се ове услуге искључе из теста на исти начин као мобилна телефонија, како је описано у секцији 4.6.“</p> <p>У вези са питањем да ли су наведене категорије трошкова саставни део MS теста Регулатор потврђује да наведене категорије представљају саставни део обрачуна. Нацрт методологије је измењену уводном делу у коме се наводе извори података, у складу са одлуком о примени прилагођеног ЕЕО приступа. и текст гласи: „<i>Модели су дизајнирани на начин да за обрачун узимају податке од доминантног привредног субјекта и прилагођавају га економији обима једнако ефикасног привредног субјекта корисника који нуди исту малопродајну услугу претплатнику, при чему се пружање те малопродајне услуге врши коришћењем велепродајне услуге доминантног привредног субјекта.</i>“</p> <p>Поред тога, ово објашњење је додато у уводни део четврте целине како би се јасније истакао начин прикупљања података. Наиме, подаци се прикупљају</p>

	<p>кроз упитник који је структуриран тако да прикупи све податке релевантне за MS тест (велепродајни трошкови, малопродајни трошкови, цене услуга/пакета услуга, број корисника, обим саобраћаја, колокација, корисничка опрема, итд.). Улазни подаци за обрачун велепродајног трошка приступа мрежи доминантног привредног субјекта објашњени су у одељку 4.1, а улазни подаци за обрачун трошкова сопствене мреже привредног субјекта корисника у одељку 4.2, док је прорачунавање појединачних категорија такође објашњено у оквиру четврте целине.</p> <p>У вези са питањем о стопи WACC, Регулатор истиче да је, у складу са одлуком о примени прилагођеног ЕЕО приступа, допуњен текст Нацрта методологије у одељку 4.7 реченицом која гласи: „Имајући у виду да ће се у оквиру „margin squeeze“ теста примењивати прилагођени ЕЕО приступ, као стопа WACC у поступку обрачуна „разумне зараде“ користиће се стопа WACC доминантног привредног субјекта на основу чијих података и пакета услуга се спроводи тест.“</p>
<p>7. Део 4.5 Промотивне активности и поклони</p> <p>Уколико услуга или пакет услуга које нуди доминантни оператор подразумева једну цену претплате током промотивног периода, а другу након промотивног периода, потребно је израчунати пондерисану просечну месечну претплату: Пондерисана просечна месечна претплата = (Месечна претплата за време промотивног периода * Број месеци у промотивном периоду + Месечна претплата ван промотивног периода * Број месеци ван промотивног периода) / Трајање уговора (у месецима)</p> <p>Да ли се пондерисана просечна претплата (приход) узима у обзир у формули за MS тест као малопродајна цена услуге/пакета?</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се прихвата.</p> <p>Да, у формули за MS тест узима се у обзир пондерисана просечна месечна претплата, и то тако што се од ове категорије одузима сума велепродајних трошкова приступа мрежи доминантног привредног субјекта, трошкова сопствене мреже привредног субјекта корисника, трошкова процеса малопродаје привредног субјекта корисника и разумне марже, што је наведено у одељку 4.8. Нацрта методологије.</p> <p>Додатно, Регулатор напомиње да су формуле из Нацрта методологије „динамизиране“, односно прилагођене тако да узимају у обзир временску вредност новца, што подразумева примену дисконтованих новчаних токова, те се</p>

<p>У ком делу теста се ово практично примењује?</p>	<p>наведена измена одразила и на предметну формулу. Сходно томе, измењен је текст у одељку 3.4 и гласи: „У Препоруци Европске комисије се наводи да би требало користити приступ заснован на динамичкој анализи више периода, као што је приступ дисконтованих новчаних токова. Предности овог приступа произлазе и из чињенице да се узимају у обзир и трошкови и приходи током просечног корисничког века, као и тзв. „временска вредност новца“, која даје већи пондер скоријим новчаним токовима. Имајући у виду наведено, у моделу ће се користити приступ дисконтованих новчаних токова. При процени раздобља у којем новчани токови настају, односно, процени просечног корисничког века, претпоставка је да кориснички уговори трају одређено време – максимално 24 месеца, у складу са тренутном праксом на тржишту.“</p>
<p>8. Део 4.6 Услуге мобилне телефоније у оквиру пакета</p> <p>Како би се обрачунали трошкови осталих услуга за чије пружање није потребан BSA или LLU приступ, као што је мобилна телефонија, могуће је користити следеће приступе:</p> <ol style="list-style-type: none"> у случајевима у којима на малопродајном тржишту постоји самостални производ, односно производ који је могуће купити самостално без пакета, као трошак ће се узимати „stand alone“ цена услуге коришћење података из BU LRIC модела и финансијских и оперативних података оператора корисника и доминантног оператора. <p>Најбоља пракса подразумева коришћење података из BU LRIC модела, међутим на тржишту Републике Србије BU LRIC модел за мобилну мрежу обрачунава само цену терминације позива, а не обрачунава цену позива, преноса података, SMS и MMS које су саставни део малопродајних пакета. У</p>	<p>Коментар је размотрен и дато је појашњење како следи.</p> <p>Приходи од пружања услуга мобилне телефоније се приликом спровођења MS теста искључују пропорционално учешћу у збиру цена појединачних услуга по пуној цени, током просечног корисничког века, применом приступа дисконтованих новчаних токова. Такође, малопродајни трошкови мобилне телефоније се истим принципом искључују из малопродајних трошкова привредног субјекта корисника, док veleprodajни трошкови привредног субјекта корисника, базирани на BSA и LLU приступу, нису под утицајем ове промене.</p> <p>Важно је напоменути и да се услуга мобилне телефоније најчешће продаје као одвојена услуга (самостално).</p> <p>Ради јасности, текст у одељку 4.6 Нацрта методологије је допуњен и гласи: „При обрачуну цене пакета који укључују услуге мобилне телефоније, приход доминантног</p>

<p>складу са тим, биће коришћен приступ на бази „stand alone“ цена услуга мобилне мреже.</p> <p>При обрачуна цене пакета који укључују услуге мобилне телефоније приход доминантног оператора од дела пакета који се односи на мобилну телефонију се искључује из цене укупног пакета.</p> <p>На који начин се практично у тесту маказа цена прорачунава део прихода мобилне?</p> <p>Сматрамо да би подаци ЗТС оператора били адекватни и за трошкове мобилне, с обзиром да исти одражавају реалну потрошњу и реализацију саобраћаја за одговарајући период извештавања, а у складу са обавезом контроле цена и примене трошковног рачуноводства уз обрачун према методологијама дефинисаним у Правилнику о примени трошковног принципа.</p>	<p><i>привредног субјекта од дела пакета који се односи на мобилну телефонију се искључује из цене укупног пакета услуга. Приходи од мобилне телефоније се приликом спровођења „margin squeeze“ теста искључују пропорционално учешћу у збиру цена појединачних услуга по пуној цени, током просечног корисничког века, применом приступа дисконтованих новчаних токова. Такође, малопродајни трошкови који се односе на мобилну телефонију се истим принципом искључују из малопродајних трошкова једнако ефикасног привредног субјекта, при чему велепродајни трошкови једнако ефикасног привредног субјекта, базирани на BSA и LLU приступу, не подлежу овом умањењу.“</i></p>
--	---

2. СББ:

Мишљење, предлог, примедба, коментар	Одговор Регулатора
<p>1. Узимање у обзир новије препоруке Европске комисије које се односе на ову област - РАТЕЛ се у Методологији позива на Препоруку Европске Комисије 2013/466/ЕУ, која је у фебруару 2024. године замењена новом Препоруком, те је природно да се Методологија заснива и у највећој мери узима у обзир управо најновију препоруку.</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се прихвата.</p> <p>Узета је у обзир наведена препорука и кроз текст Нацрта методологије су извршена неопходна усклађивања. Најзначајније промене огледају се у одабиру прилагођеног ЕЕО приступа за спровођење MS теста, (одељак 3.1. Нацрта методологије) и усвајању динамичког приступа, који се огледа у примени дисконтованих новчаних токова (одељак 3.4. Нацрта методологије). Сходно томе, све формуле су „динамизиране“, односно прилагођене тако да узимају у обзир временску вредност новца, (приступ дисконтованих новчаних токова), што је приказано у одељку 4. Нацрта методологије.</p>
<p>2. Третман прихода и трошкова током времена би требало да се заснива на приступу „дисконтованих новчаних</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се прихвата.</p>

<p>токова“ (скраћено DCF), који узима у обзир токове прихода и трошкова током просечног корисничког века производа или услуге (ACL) и процењује нето садашњу вредност (NPV) тих новчаних токова по пондерисаном просечном трошку капитала (WACC) и који је као такав пример добре праксе у ЕУ, и препоручен је од стране Европске комисије у Препоруци 2024/539.</p>	<p>Измена је појашњена у оквиру одговора на питање 1.</p>
<p>3. У вези са горе наведеном тачком, РАТЕЛ-ов приступ у израчунавању „разумне зараде“, пати од значајних концепцијских проблема, пре свега у погледу тога да предложени метод води ка неправилном обрачуна „разумне зараде“, будући да РАТЕЛ предлаже примену WACC на исте трошковне ставке више пута - једном приликом обрачуна трошкова сопствене мреже и малопродајних трошкова и опет као прилагођавање за износ разумне зараде, чиме потенцијално двапут рачуна потребне приносе.</p>	<p>Коментар је размотрен и дато је појашњење како следи.</p> <p>У оквиру поднаслови 4.4. Трошкови малопродаје који настају приликом пружања услуге претплатнику, WACC се примењује на нето садашњу вредност само оних основних средстава која се користе у процесу малопродаје, односно нема преклапања са мрежним елементима који су обухваћени у оквиру сопствене мреже привредног субјекта корисника у одељку 4.2. Самим тим, не постоји двострука примена стопе WACC.</p>
<p>4. Искључивање трошкова и прихода од услуга мобилне телефоније из теста. РАТЕЛ предлаже да се приликом тестирања пакета услуга који укључују производи мобилне телефоније искључе трошкови и приходи од услуга мобилне телефоније, што потенцијално олакшава оператору са ЗТС да прође МСТ дајући велике попусте на елемент услуга мобилне телефоније у оквиру пакета услуга.</p>	<p>Коментар је размотрен и дато је појашњење како следи</p> <p>Мобилна телефонија представља услугу која се не пружа путем BSA и LLU приступа за које се дефинише спровођење MS теста. Међутим, привредни субјекти могу претплатницима понудити пакете који, поред услуга које се пружају наведеним приступима, укључују и мобилну телефонију, што може довести до неоправданог проласка MS теста. Стога се приходи од мобилне телефоније искључују из цене пакета услуга, као и малопродајни трошкови мобилне телефоније из укупних трошкова малопродаје, а овај приступ дефинисан је у одељку 4.6. Текст који се односи на начин искључења мобилне телефоније гласи: <i>„При обрачуна цене пакета који укључују услуге мобилне телефоније, приход доминантно привредног субјекта од дела пакета који се</i></p>

	<p>односи на мобилну телефонију се искључује из цене укупног пакета услуга. Приходи од мобилне телефоније се приликом спровођења „margin squeeze“ теста искључују пропорционално учешћу у збиру цена појединачних услуга по пуној цени, током просечног корисничког века, применом приступа дисконтованих новчаних токова. Такође, малопродајни трошкови који се односе на мобилну телефонију се истим принципом искључују из малопродајних трошкова једнако ефикасног привредног субјекта, при чему велепродајни трошкови једнако ефикасног привредног субјекта, базирани на BSA и LLU приступу, не подлежу овом умањењу.“</p>
<p>5. У опису Методологије недостају битне информације како би се правилно оценили ефекти њене примене у пракси, те је неопходно да се РАТЕЛ одреди нарочито у односу на следећа питања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Није јасно прецизирано да ли ће се Margin Squeeze Test примењивати на нивоу појединачних услуга или на нивоу агрегатног портфолија - на тржишту Републике Србије, примеренији је приступ који се заснива на појединачним услугама;</i> - <i>Потребно је јасно истаћи да ће се користити трошковни стандард LRIC+ - из нацрта Методологије се посредно може закључити да ће се овај стандард примењивати, али је неопходно да се то експлицитно наведе;</i> - <i>Изостанак објашњења метода процене трошкова разумно ефикасног оператора (РЕО), ради прилагођавања износа за економије обима у ситуацијама када се трошкови и обим пословања различитих привредних субјеката међусобно разликују. Методологија не појашњава ни која је то конкретна стопу WACC која би се користила и на чему би се она заснивала. Будући да у оваквом облику - без потребних додатних информација</i> 	<p>Примедба је размотрена и предлог се делимично прихвата.</p> <p>Измењен је уводни део и прецизирана је примена теста, те текст гласи: „<i>Национална регулаторна тела (НРА), у Републици Србији Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (Регулатор), врше контролу цена појединачних регулисаних услуга, а могу вршити и контролу цена услуга везаних у пакете. Један од начина да се изврши провера и контрола цена пакета услуга јесте „margin squeeze“ тест. Дакле, „margin squeeze“ тест се може примењивати на нивоу појединачних услуга и пакета услуга и неће се примењивати на нивоу агрегатног портфолија.</i>“ Додатно, измењен је уводни део одељка 4 и гласи: „<i>Малопродајне услуге могу бити понуђене од стране привредног субјекта са ЗТС у оквиру пакета услуга или појединачно, па „margin squeeze“ тест треба применити у оба случаја. „Margin squeeze“ се неће примењивати на нивоу агрегатног портфолија.</i>“</p> <p>Када је у питању коришћење LRIC+ трошковног модела, у првој реченици поглавља 3.2 Нацрта методологије је наведено да је препоручени трошковни</p>

може доћи до бројних проблема у пракси, сматрамо да би РАТЕЛ морао да пружи додатна појашњења која се тичу РЕО или да примени тзв. прилагођени приступ једнако ефикасног оператора ЕЕО, што је у складу са примерима добре праксе.

стандард за спровођење MS теста базиран на LRIC+ моделу. Додатно је прецизирано у истом одељку да ће се за спровођење MS теста користити LRIC+ модел, а уколико за одређену услугу нису доступни подаци из LRIC+ модела, користиће се метод потпуно алоцираних трошкова (FAC – Fully Allocated Cost).

Такође, Регулатор уважава примедбу о одабраном РЕО приступу. Сходно томе, текст Нацрта методологије у одељку 3.1. је измењен тако да је наведено да је за потребе овог модела одабран прилагођени ЕЕО приступ „...који подразумева поређење цене малопродајног пакета услуга доминантног привредног субјекта са ценом коју би једнако ефикасни привредни субјект корисник понудио претплатнику на малопродајном тржишту под истим условима као и поминантни привредни субјект. Дакле, прилагођени ЕЕО приступ подразумева прилагођавање трошкова доминантног привредног субјекта обиму и ефикасности привредног субјекта корисника, што је приступ адекватнији за домаће тржиште.“